

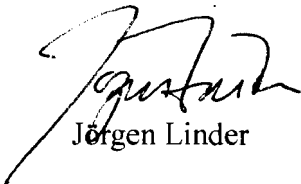

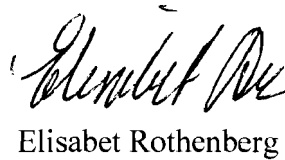
GÖTEBORGS
STADSFULLMAKTIGES
ORDFÖRANDE

Beslut
2009-12-03

Göteborgs engelska benämning – Dnr 0971/09, Rnr 366/09

Stadsfullmäktiges presidium beslutar enligt stadskansliets förslag.

Jörgen Linder

Elisabet Rothenberg

Gunilla Dörner Buskås

Göteborgs Stad

Stadskansliet

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2009-11-09
Diarienummer 0971/09
Repronummer 366/09

Kommunikationsenheten

Bill Werngren
Telefon 031-368 03 52
E-post: bill.werngren@stadshuset.goteborg.se

Göteborgs engelska benämning

FÖRSLAG TILL BESLUT

I kommunfullmäktiges presidium

Som engelsk beteckning för Göteborgs Stad används City of Gothenburg.

SAMMANFATTNING

Kommunfullmäktige beslutade den 28 februari 2002 om en gemensam grafisk profil för Göteborgs Stad. Kommunfullmäktiges presidium beslutade den 24 februari 2003 att vid de tillfällen man vänder sig utanför landets gränser används City of Göteborg eller den befintliga svenska logotypen. Kommunfullmäktiges presidium handlägger, sedan 2002, frågor om användandet av stadens vapen. Denna ordning fastlades i samband med att kommunfullmäktige fastställde stadens grafiska profilprogram.

Stadskansliet föreslår nu kommunfullmäktiges presidium att staden återgår till att använda sin ursprungliga engelska beteckning City of Gothenburg. Argumenten för detta kan delas in i tre grupper: historiska skäl, språkliga skäl samt en anpassning till hur andra städer i Europa hanterar frågan.

GÖTEBORGS STADSKANSLI

Bill Werngren

BAKGRUND

Sedan ett drygt decennium har Göteborgs Stad i officiella sammanhang använt beteckningen Göteborg i stället för Gothenburg på engelska. I stadens grafiska profilprogram är beteckningen City of Göteborg med vidhängande vapensköld. Som själva starten av användandet av beteckningen Göteborg i internationella sammanhang framstår friidrotts VM 1995. Ett formellt beslut av något av stadens organ om vilken beteckning som skall användas fattades emellertid inte förrän 2003 då kommunfullmäktiges presidium beslutade att vid de tillfällen man vänder sig utanför landets gränser används City of Göteborg eller den befintliga svenska logotypen. Kommunfullmäktiges presidium handlägger, sedan 2002, frågor om användandet av stadens vapen. Denna ordning fastlades i samband med att kommunfullmäktige fastställde stadens grafiska profilprogram.

University of Gothenburg

Sedan januari 2008 är det engelska namnet på stadens universitet University of Gothenburg. Universitetet hade dessförinnan, i ett drygt decennium, haft den officiella beteckningen Göteborg University. Namnbytet behandlades av universitetets Råd för identitets- och imagefrågor som förordade ett byte. Till stöd för detta hade rådet låtit genomföra två utredningar vilka båda i sin tur förordade ett byte. Det är självklart inte universitetet som bestämmer vad staden skall kallas men de argument som framförs i universitetets förarbeten inför namnbytet är till stora delar, av naturliga skäl, också aktuella för staden. En del av de argument som stadskansliet nedan anför härrör sig därför från universitetets utredningar gjorda av bl a professor Lars-Gunnar Andersson samt biträdande överbibliotekarie Mats Cavallin.

Historiska skäl

För ett drygt decennium sedan var Gothenburg den allmänt vedertagna och använda beteckningen på engelska. På stadens privilegiebrev från 1621 står också att staden skulle heta Gothenburg. Privilegiebrevet är skrivet på tyska och namnet Gothenburg togs sedan över i engelska texter under 1600-talet. På latinska kartor och i texter användes oftast formen Gothoburg med olika latinska ändelser. I svenskspråkiga skrifter har stavningen varierat som t ex Götheborgh, Giöteborg och Götheborg som är den vanligaste.

Staden hade således redan från början ett svenskt namn (Göteborg med varianter) och ett internationellt (Gothenburg med varianter). Med tiden har också staden kommit att få unika namn, så kallade exonymer, på andra språk, t ex Gotemburgo på spanska. Den vanligaste, mest kända och använda är emellertid Gothenburg. I Sverige är Göteborg ensam om en engelsk exonym, och i Norden är det bara Göteborg och Köpenhamn.

Språkliga skäl

Skriftbilden Göteborg ger dålig vägledning för uttalet (jöteborj) om man inte har svenska som modersmål. Det är ovanligt att ett inledande g uttalas som j. Det är ovanligt att g uttalas som j. Lika ovanligt är det att också den avslutande bokstaven g uttalas som ett j. Härtill kommer att ö är en ovanlig bokstav vars ljudvärde inte är känt

för alla. Formen Gothenburg ger direkt rätt uttal för den som kan engelska och underlättar i hög grad oavsett främmande modersmål.

City of Göteborg, den språkligt blandade kombination som staden använder nu är, sett i ljuset av tillgången på en engelsk exonym, felaktig. Det blir som att säga eller skriva Country of Sverige när det för den helt dominerande delen av befolkningen är självklart att säga eller skriva Country of Sweden. Det blir också enklare att tala och skriva engelska om man inte behöver växla mellan engelska och svenska.

Följsamhet till andra europeiska städers namnhantering

Det finns många städer i Europa som har engelska exonymer och dessutom ett svenskt uttal.

Orginalspråk	Svenska	Engelska
København	Köpenhamn	Copenhagen
Bruxelles	Bryssel	Brussels
München	München	Munich
Praha	Prag	Prague
Roma	Rom	Rome
Wien	Wien	Vienna
Venezia	Venedig	Venice

Tabellen är inte uttömmande utan många fler exempel finns. Snarare är det så att Göteborgs sätt att använda den svenska beteckningen även i engelska sammanhang är avvikande. Det förhåller sig inte heller på det sättet att allmänheten eftersträvar att uttala städers namn på originalspråket. Vi säger eller skriver inte ”Jag besökte Roma förra året” eller ”Jag besökte Kobenhavn förra året” utan vi säger de för svenskan anpassade namnen och om vi säger eller skriver samma mening på engelska så använder vi de engelska namnen.

Ytterligare överväganden

Stadskansliet konstaterar att för de utländska grupper och orter som vi i huvudsak bara når med engelska är det enklast och mest funktionellt att använda Gothenburg. Det kommer inte att gå att få utländska grupper att använda bokstaven ö i någon högre utsträckning och namnet Gothenburg kommer ändå att vara det naturliga engelska namnet på staden under överskådlig tid.

Rent praktiskt innebär detta att ny originallogotype måste skapas. Därefter läggs denna in för nedladdning på den webbplats där förvaltningar och bolag normalt hämtar tryckfärdiga logotyper för staden. Kostnaden för det uppgår till max 15 000 kr. Därefter bestämmer varje förvaltning och bolag själv om man anser sig behöva visitkort, brevpapper eller liknande med den nya engelska logotypen.

Samråd

Samråd i ärendet har ägt rum med ledningen för Göteborg & Co, Göteborgs Hamn, Business Region Göteborg samt stadskansliets internationella enhet.